

KAIP APSISAUGOTI NUO ERKIŲ?

Erkių gyvenamoji aplinka:

- ❖ Erkės mėgsta drėgmę ir šilumą bei prieblandą;
- ❖ Aptinkamos tankiame lapuočių miško jaunuolyne, miško proskynose, krūmuose, aukštoje žolėje;
- ❖ Suaugusi erkė gali įkopti iki 1,5 metro;
- ❖ Paprastai tyko ant žolės stiebelio apie 10 – 20 cm aukščiau žemės;
- ❖ Erkės ypač aktyvios **vasarą** po lietingos dienos;
- ❖ Vidutinė temperatūra, kuriai esant erkė išlieka aktyvi yra +5°C;
- ❖ Tolimų nuotolių erkės įveikti negali (energijos pakanka 1 m).

Kaip erkės orientuojasi?

Europinės miško erkės, gyvenančios Lietuvoje, akių neturi. Joms orientotis erdvėje ir pajusti auką padeda specialus organas, esantis ant priekinės erkių kojų poros. Erkė tūno žolėje laukdama grobio. Aukai einant pro šalį ir pajudinus žolės stiebelį, erkė, pajutusi tai savo jutimo organais, užropoja ant grobio ir stipriai įsikimba į odą ar drabužius ant kojų esančiais kabliukais. Tai trunka vos akimirka. Ropodama žmogaus kūnu erkė ieško minkštos ir švelnios odos, kur gausu kraujagyslių, kad būtų lengviau įsisiurbti ir maitintis. Kol kas konkrečiai neaišku, kodėl erkės įsisiurbia į vieną ar kitą žmogų bei gyvūną. Manoma, kad jas suvilioja kažkokios nežinomos medžiagos, esančios prakaito, kurių kvapas erkėms itin patrauklus.

Veiksmai, kurių reikėtų imtis įkandus erkei:

- ❖ Aptikus erkę, reikia ją kuo greičiau ištraukti;
- ❖ Pincetu pamėginkite sučiupti erkę kaip galima arčiau galvos, pašalinkite ją truktelėdami atgal;
- ❖ Apiplaukite žaizdelę vandeniu su muilu ar dezinfekuokite;

- ❖ Jeigu erkės įkandimo vietoje atsiranda paraudimas, bloga savijauta, nedelsiant kreipkitės į gydytoją;
- ❖ Stebėkite sveikatą 4 savaites.

Erkiu platinamos ligos:

- ❖ Erkinis encefalitas;
- ❖ Laimo liga;
- ❖ Anaplazmozė;
- ❖ Babeziozė;
- ❖ Erkinė dėmėtoji šiltinė;
- ❖ Marselio karštilgė;
- ❖ Tuleriamija;
- ❖ Kt.

Apsauga nuo erkių:

- ❖ Būnant gamtoje patartina dažnai **apžiūrėti save ir bendrakeleivius**. Aptiktas per drabužius ropojančias erkes sunaikinti.
- ❖ Einant į mišką, reikėtų **apsivilkti šviesiais drabužiais**: viršutiniai drabužiai turėtų būti ilgomis rankovėmis, kurių rankogaliai gerai priglustų prie riešo; kelnų klešnių apačia taip pat turėtų būti gerai prigludusi prie kūno. Galvą patartina apsirišti skarele arba užsidėti gerai priglundančią kepurę, gobtuvą.
- ❖ **Repelentai** (nariuotakojus atbaidančios medžiagos). Repelentais apruošiamos atviros žmogaus kūno vietos (veidas, kaklas, rankos). Repelentais galima apruošti ir gamtoje dėvimus drabužius. Apsaugos efektyvumas priklauso nuo repelento sudėties bei nariuotakojų jautrumo panaudotoms medžiagoms. Visų repelentų poveikis yra trumpalaikis.
- ❖ **Skiepai** nuo erkinio encefalito.

**Parengė: Vilniaus lopšelio – darželio „Gintarėlis“
visuomenės sveikatos priežiūros specialistė
Brigita Skadeilytė**